

L'ARXIU ESPORTIU: PASSAT I PRESENT DEL CAVIC

Proposta dirigida a l'alumnat de 3er i 4rt d'ESO

Índex

1. Presentació de l'activitat	3
2. Dinàmiques de l'activitat	5
2.1. Elaboració d'una base de dades: la història del CAVIC	5
2.2. El CAVIC al present: recerca	11
2.3. Presentació del treball de recerca	13
3. Materials	14
Material 1: Fonts textuais	14
Material 2: Imatges	16

1. Presentació de l'activitat

Descripció de la proposta

El Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya disposa d'una Xarxa d'Arxius Comarcals encarregats de conservar, tractar, fer accessible i difondre el nostre patrimoni documental. Des de la Xarxa d'Arxius Comarcals, coincidint amb l'Any de l'Esport, s'han creat una sèrie d'activitats dirigides al públic escolar. Les diferents propostes faciliten que l'alumnat entengui quina és la funció pràctica d'un arxiu i ofereixen diferents aproximacions a aquest a partir del treball amb documents relacionats amb l'esport.

Descripció de l'activitat

Des de la seva fundació el 1929, el CAVIC, en totes les formes (des de l'equip atlètic dels Estanislaus fins a la Unió Esportiva de Vic), ha dut a terme una gran labor pel que fa a al gust per l'esport i la seva difusió a la comarca d'Osona. També ha assumit un paper clau en relació a d'altres institucions com la Lliga Catalana d'Atletisme.

En aquesta activitat, proposem un recorregut per la història del CAVIC a partir dels documents que trobem a l'Arxiu Comarcal d'Osona. Els alumnes hauran de treballar a partir de dos eixos principals: la classificació de documents i l'anàlisi d'aquests documents precisament per a conèixer la història del club. La idea és que al finalitzar la unitat didàctica, els estudiants entenguin, per una banda, què és un arxiu i en base a

quins criteris de sistematització s'organitza. Per l'altra, és important que llegeixin i entenguin els continguts que els proporcionem d'una manera acurada i detallada.

Aquest recorregut històric s'haurà de complementar amb un treball de recerca en relació a la història del CAVIC en els últims 10-15 anys. Aquí proposem que els i les alumnes treballin en relació a la festa dels 90 anys (2019), esdeveniments recents de l'escola d'atletisme o d'altres esdeveniments esportius que el CAVIC hagi organitzat o on hagi desenvolupat un treball important. Aquesta recerca, un cop finalitzada, s'haurà de presentar davant de la resta de la classe.

Objectius i competències bàsiques

- Tenir consciència del valor del treball individual i col·lectiu i desenvolupar hàbits d'esforç i treball en l'estudi, així com actituds de confiança, amb iniciativa personal i emprenedoria, autodisciplina, sentit crític, responsabilitat, curiositat, interès, plaer per aprendre i creativitat en l'aprenentatge.
- Desenvolupar les competències lingüístiques bàsiques per poder-se comunicar de manera eficaç oralment.
- Valorar els documents com a instrument de comunicació, transmissió de memòria i anàlisi.
- Valorar els arxius com a gestors del patrimoni documental.
- Conèixer les funcions d'un arxiu.
- Observar i fer una anàlisi crítica de diferents tipus de documents.
- Aprendre a ordenar i classificar els materials dels arxius en base a la seva tipologia, datació..
- Valorar els documents com un patrimoni que cal preservar.

Competències d'autonomia i iniciativa personal: l'activitat és un projecte que incentivarà els alumnes a adquirir i aplicar valors com ara la responsabilitat, la perseverança, l'autocrítica o la capacitat enfrontar-se als problemes.

Competències comunicatives lingüística i audiovisual: La proposta posa èmfasi en la progressió de la capacitat d'expressar, interpretar i comunicar oralment. També provocarà que els/les alumnes hagin de comunicar una idea a partir d'una sèrie d'imatges.

Competències bàsiques pròpies de l'àmbit artístic i cultural: L'activitat vol reivindicar, conèixer i comprendre el nostre patrimoni documental.

Competència d'aprendre a aprendre: Els/ les alumnes prendran consciència del procés de treball i aprenentatge propi, i l'hauran de compartir amb la resta de companys.

2. Dinàmiques de l'activitat

2.1. Elaboració d'una base de dades: la història del CAVIC

Objectius	<p>Conèixer què és un arxiu i les tipologies de documents que hi podem trobar.</p> <p>Observar i fer una anàlisi de diferents tipus de documents.</p> <p>Familiaritzar-se amb la història del CAVIC i amb el seu rol en la difusió de l'esport a la comarca d'Osona.</p> <p>Aprendre a sistematitzar i catalogar documents</p> <p>Aprendre a dur a terme un projecte de recerca fent servir diverses fonts,</p>
-----------	---

	alternant entre arxiu analògic i digital.
Durada	6 hores
Materials	Imatges de documents originals de l'Arxiu Comarcal d'Osona
Metodologia	Diàleg a l'aula a partir del material proporcionat Treball de recerca per grups Presentació en diversos formats davant la resta de la classe

Els i les professores faran una breu presentació de la dinàmica de treball de l'activitat. Recomanem tenir els materials que distribuïrem una mica apamats per poder fer una petita presentació abans de procedir a repartir-los als i les alumnes.

A l'introduir l'activitat, és important tenir en compte les següents dates clau:

1929

Fundació del club

1931

Fundació de l'equip d'atletisme dels Estanislaus (l'equipament consisteix en una samarreta fosca amb una franja blanca: correspon a les fotografies de postguerra)

1954

L'arquebisbat cedeix els terrenys per a l'Estadi Torras i Bages

1967

Canvi de nom: el club passa de ser Unió Esportiva Vic a convertir-se en CAVIC

1974

Es funda l'escola d'atletisme Vic (arrenca durant el curs 1975-1976).

1986

S'inaugura l'Estadi Josep Mª Pallàs (el procés de negociació amb l'ajuntament, cessió de terrenys etc. comença el 1979).

Les estudiants es dividiran en grups de 5 o 6 persones. Aquesta activitat consisteix en les següents parts:

Distribució de materials d'arxiu de diferents tipologies: retalls de premsa, actes de reunions de socis, fulletons per a esdeveniments esportius, etc. Hem de tenir en ment que els i les alumnes hauran de classificar els materials segons tipologies.

Abans de procedir a la classificació, podem fer un petit debat a classe. Podem llançar les següents preguntes:

- Quins tipus de documents creieu que teniu aquí? Què és cada cosa?
Quins us criden més l'atenció?
- Quin és el document més antic? I el més recent?
- Fent una ullada ràpida al material que teniu a la taula, quin creieu que és de logística i gestió interna del club, i quins creieu que són publicacions, revistes...?
- Veieu que fins els anys 70 els documents estan en castellà. Per què és això?
- Feu una ullada a les fotos. *De quines èpoques creieu que són?* (no els donarem encara la llegenda amb les dates aproximades de cada imatge)
Com ha canviat la pràctica de l'atletisme des de llavors?

- Classificació del material. Aquí prendrem com a punt de partir el propi quadre de classificació del fons del CAVIC a l'Arxiu d'Osona. Proporcionarem als i les alumnes materials corresponents a les diferents seccions en les quals s'organitza el fons. Hauran d'ordenar-los en base al propi sistema de categories de l'arxiu comarcal:

Constitució i organització estatutària

Constitució de l'entitat

Documents constitutius

Òrgans de govern

Assemblea general

Junta directiva

Socis / sòcies

Relacions externes i internes

Relacions amb organismes oficials

Relacions amb l'administració

Relacions amb entitats i organismes

Relacions amb escoles

Relacions amb federacions, clubs i associacions esportives

Relacions amb empreses privades i particulars

Relacions internes (socis, etc.)

Administració general

Organització administrativa

Serveis jurídics

Gestió econòmica

Gestió dels recursos humans

Gestió de béns

Activitats esportives i socials

Competicions esportives

Formació esportiva

Activitats socials

Organització de premis, trofeus i celebracions

Difusió i comunicació

Publicacions (butlletins, web, articles...)

Xerrades, col·loquis, seminaris

Reculls de premsa

Al finalitzar la classificació de documents, els i les alumnes hauran d'elaborar una cronologia amb els moments clau de la història del CAVIC. Per a tal fi, disposen dels materials de l'arxiu, de l'article que hauran llegit prèviament a la realització de l'activitat.

NOTES IMPORTANTS:

-Els propis alumnes podran comparar els seus criteris amb l'arxiu online per tal de poder veure si han catalogat correctament les fonts. També podran fer us del web del CAVIC o hemeroteques digitals (per tant, aquesta activitat s'hauria de dur a terme a l'aula d'informàtica o similar). No obstant, els professors/es disposaran del material corresponent distribuït per categories, per tal de poder fer les correccions pertinents.

- A banda de les fonts textuais, us proporcionarem imatges. No cal que els i les estudiants les "classifiquin". Són imatges que van de la postguerra als anys 70. Els serviran, simplement, per il·lustrar com es feia esport en el passat. A banda de les imatges, tindreu una llegenda amb les referències.

ALTRES CONSIDERACIONS:

Totes les tipologies de document principals del fons del CAVIC, excepte "administració general", estaran representades en els materials que us proveïm. Pel que fa a les subcategories, només n'apareixeran algunes. Ens interessa aquí que els i les alumnes distingeixin les tipologies de document fonamentals que es poden trobar al fons del CAVIC. En termes generals, es familiaritzaran amb quins criteris poden fer servir els arxius per classificar les seves fonts.

Indirectament, en alguns d'aquests documents hi apareixen reflectits alguns dels moments clau de la història del club: les festes dels atletes, la inauguració de l'Estadi Torras i Bages (1986) i la inauguració de l'Estadi Josep Mª Pallàs, l'aparició de dones a les competicions esportives, etc. Altres documents, apunten a elements clau en la constitució d'un club esportiu (actes de reunions de socis, organigrames, etc.). D'altres són importants per entendre com un club esportiu es relaciona amb d'altres institucions (per exemple, cartes a l'ajuntament) o difon la seva activitat (butlletins, retalls de premsa, etc.)

Per tant, a mida que els i les alumnes vagin llegint i analitzant els documents per tal de comprendre a quina categoria pertanyen, haurien de parar atenció, també al propi text.

Durada estimada: 4 hores

2.2. El CAVIC al present: recerca

Al llarg de les dues primeres activitats, els i les alumnes s'han familiaritzat amb el material disponible a l'arxiu comarcal d'Osona i també, a través del treball amb aquestes fonts, amb la història del CAVIC.

En aquesta activitat, complementarem el que sabem del passat amb aquella informació que pugin trobar en relació als últims 10 o 15 anys de trajectòria del club. Aquesta part de l'activitat s'haurà de dur a terme fora de l'aula. Mentre que la primera part de l'activitat és igual per a tots els grups, aquí cada grup podrà centrar-se en un tema específic. Proposem els següents temes que poden servir com a fil conductor de la recerca:

- a) Aconseguir documentació rellevant en rel. a algun esdeveniment esportiu relativament recent que el CAVIC hagi organitzat o en el qual hagi tingut un paper important.

- b) Aconseguir documentació del 90 aniversari: fotos, vídeos, publicacions a Facebook i Instagram, notícies a diaris comarcals, etc.

c) Documentació recent en relació a l'Escola d'Atletisme: Han canviat les activitats que es fan? A quines competicions participen? N'han sortit atletes famosos recentment? etc.

Fonts possibles: Xarxes socials, hemeroteca digital i publicacions físiques.

El procés de recerca l'hauran de presentar davant la resta de la classe en els següents formats:

- a) Mini-butlletí (prenent com a base el del propi CAVIC)
- b) Podcast
- c) Vídeo

Nota important: Tot i que el procés de treball és bastant rigorós pel que fa a la lectura i classificació de documents, aquesta última part dona espai a interpretacions més lliures de les fonts consultades i els esdeveniments dels quals es parla. Alguns dels possibles treballs que es podrien fer són els següents:

- Al butlletí s'hi poden afegir fotos, captures de pantalla de difusió a xarxes socials retallades, logos, dibuixos...
- El podcast pot ser una narració d'una carrera o una "recreació" d'una notícia a la ràdio comarcal (uns 10 min.)
- El vídeo pot incloure imatges fixes, vídeos d'arxiu, els propis estudiants fent de "presentadors de telenotícies", etc. (uns 10 min.)

Duració estimada: 8 hores

2.3. Presentació del treball de recerca

Cada grup disposarà de 20-30 minuts per a fer una presentació del seu treball davant de la resta de la classe. Proponem valorar l'activitat en base a avaluació entre iguals. Podem demanar als i les alumnes que valorin la feina dels seus companys en relació als següents paràmetres. :

1. Rigor de la recerca
2. Claredat i interès del material que presenten (mini-butlletí, podcast, vídeo)
3. Claredat de l'exposició oral

Durada estimada: dependrà del nombre d'alumnes

3. Materials

A continuació especificuem les diferents tipologies de documentació que emprarem per a l'activitat. Els documents i imatges corresponents a l'activitat els podreu descarregar d'una carpeta online.

Material 1: Fonts textuais

Nota important: Aquí la pròpia o el propi docent poden fer una tria de material. No obstant, recomanem que hi hagi, com a mínim, un document representatiu de cada categoria.

3.1. Constitució i organització estatutària: Actes d'assemblees i votacions, Documents Interns junta directiva (i.e. en relació a organització d'algun esdeveniment important), assemblees generals, etc.

3.1.1. Actes Junta / Reunions de socis

- Acta 6.11.1967 – Acta manuscrita. El CAVIC adopta definitivament aquest nom.
- Acta 22 d'abril de 2002 – Acta feta per ordinador. Amb aquest document es poden familiaritzar amb com funciona un club, logística interna, comissions de treball, normes d'us d'instal·lacions esportives, etc.)

3.1.2. Eleccions i constitució del patronat

- Convocatòria de 2004
- Organigrama de 1971

3.2. Relacions amb altres organismes: aquí només incloem un informe sobre la proposta d'instal·lació de pistes d'atletisme a Vic, 1979. Aquest "pack" de documentació inclou dossier de 1979, plànols, i una carta a l'ajuntament de 1986 per acordar el nom de l'estadi.

3.3. Activitats esportives i socials: Competicions, premis, trofeus, celebracions, índex de rècords i activitats formatives a l'escola d'atletisme.

- Fulletons de la Festa dels Atletes 20è i 40è Aniversari (1949 i 1969) (El de 1949 inclou targeta invitació a missa commemorativa).
- Fulletó + invitació corresponents a les noces d'or del CAVIC (1979)
- Trofeu Torras i Bages de Decathlon i Pentathlon: Reglament de l'any 1974 + Cartes a la federació catalana d'atletisme i reglament del 1976.
- Rànquing recopilatori de les millors marques masculines i femenines 1033-1973. Resultats publicats a butlletí del 40 aniversari
- Curs de gimnàstica de 1933
- Escola d'atletisme: Circular per a pares i mares informant de condicions d'inscripció (octubre 1975) + Invitacions a fi de curs (juny 1976) per a pares i atletes + Carta a directores i professors educació física a centres escolars de Vic i Comarca (octubre 1977)

3.4. Difusió: Publicacions, butlletins, xerrades i seminaris...

- Article sobre Josep Maria Pallàs (no té data. Servirà per a que els i les estudiants es familiaritzin amb el fundador del club)

- Informació sobre exposició Internacional de Fotografia *Fotoesport*, 1984. Retall del diari AVUI + Carta a l'att de Josep Lluís Vilaseca (director general d'esports Generalitat)
- Publicació de 1973 (revista/butlletí): *El Deporte en Vich*,
- Butlletí CAVIC 1976 + Butlletí Extraordinari.

Altres consideracions:

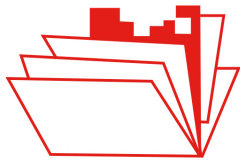
Alguns dels materials poden formar part de diversos apartats: per exemple, el rànquing recopilatori està publicat a un butlletí (per tant, els i les alumnes el podrien posar a l'apartat 3.3. o 3.4.). Al butlletí extraordinari de 1976 s'especifiquen nous estatuts de règim interior (per tant podria ser 3.1. 3.4.).

Material 2: Imatges

A continuació teniu una mostra de les imatges que trobareu a la carpeta. Les podreu descarregar en alta resolució.

XAC | Xarxa
d'Arxius
Comarcals
Arxiu Comarcal d'Osona

© Arxiu Bach